

دیوان شیفته تهرانی

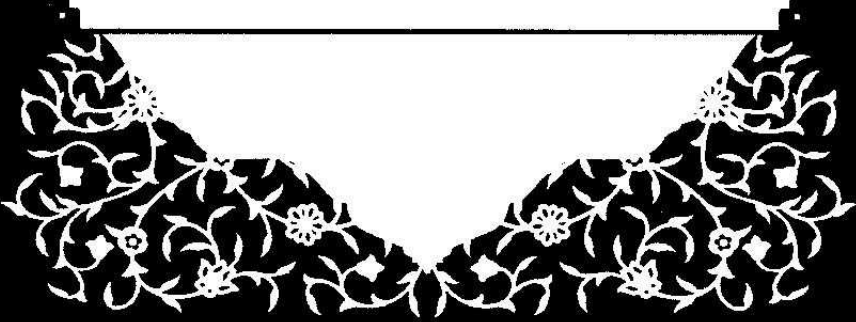
زندگی نامه، مجموعه اشعار و گزیده عکس

عزیز الله مبارکی

ذکر و شاعر اهل بیت علیہ السلام

به کوشش

جواد هاشمی «تربت»

مبارکی، عزیزالله. ۱۷۱۰-۱۷۸۵.
 دیوان شیفته تهرانی / مجموعه اشعار عزیزالله مبارکی (ذاکر و شاعر اهل بیت علیهم السلام)
 تهران: انتشارات عمل. ۱۴۰۰.
 ۲۴۸ ص: مصور. عکس: .
 ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۸۰۶-۷-۲
 فیبا
 شعر فارسی -- قرن ۱۴
 Persian poetry -- 20th century
 شعر مذهبی فارسی -- قرن ۱۴
 Religious poetry, Persian -- 20th century

سرشناسه:
 عنوان و نام پدیدآور:
 مشخصات نشر:
 مشخصات ظاهری:
 شابک:
 وضعیت فهرست‌نویسی:
 موضوع:
 موضوع:
 موضوع:
 موضوع:

۱۴۰۰ ص ۷۸ / PIR۳۳۴
 ۸۵۱/۶۲
 ۷۵۳۰۳۳۴

رده بندی کنگره:
 رده بندی دیویی:
 شماره کتایشناسی ملی:

دیوان شیفته تهرانی (عزیزالله مبارکی. متخلص به «شیفته»)

- مجموعه اشعار عزیزالله مبارکی (ذاکر و شاعر اهل بیت علیهم السلام)
- ناشر: محمل
- نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۰
- شمارگان: ۴۴۰ نسخه
- شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۸۰۶-۷-۲
- طراحی جلد: یوسف سخنور
- چاپخانه و صحافی: زلال کوثر
- قیمت: ۸۰,۰۰۰ تومان
- کلیه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است.

نشانی ناشر: خیابان بهارستان، ضلع شمالی پارک مصطفی خمینی، بن‌بست آرزوم، شماره ۸، طبقه ۲.

تلفن: ۳۳۹۱۰۲۶۱

مرکز پخش:

فروشگاه قدیم الاحسان: تهران، میدان قیام، بلوار قیام، نبش خیابان مهدی رحیم، تلفن: ۳۳۴۴۲۲۵۴

فهرست

۱۱	 مقدمه
۱۱	 پیش درآمد
۱۱	 نام و شهرت
۱۲	 زادروز و زادگاه
۱۲	 پدر و مادر
۱۲	 در گذر زندگی
۱۳	 همسر و فرزندان
۱۴	 رفتار و کردار
۱۶	 پر کشیدن و آرمیدن
۱۸	 از ذاکری تا شاعری
۲۱	 جلسه و جلسه‌داری
۲۳	 تخلص «شیفته»
۲۵	 شیفته در خیمه
۲۵	 پیدایش و پیرایش دیوان شیفته تهرانی
۲۹	 سخن آخر و سپاس

۳۱	 ۱. حضرت رسول اکرم ﷺ
۳۳	 ولادت حضرت رسول الله ﷺ / ای بانوی دهر! نوبر آوردی
۳۴	 رباعی / امروز به ما گشته در رحمت، باز

۳۵	 ۲. حضرت امیرالمؤمنین علی علیه السلام
۳۷	 ولادت حضرت علی علیه السلام / در شب سیزده ز ماه رجب
۳۹	 ولادت حضرت علی علیه السلام / خوشم که باز لعل لب به مدح دوست وا کنم
۴۱	 مدح و منقبت حضرت علی علیه السلام / رهبری هم‌چو علی هر که به دنیا دارد
۴۲	 زیارت امیرالمؤمنین علیه السلام / اشاره به دیدار... / هزار شکر! که داور موقم فرمود
۴۴	 زیارت امیرالمؤمنین علیه السلام / اشاره به دیدار... / هزار شکر! که گشتم در این حریم، مقیم
۴۶	 مدح و منقبت حضرت علی علیه السلام / ما پیرو حق و حق پرستیم
۴۷	 مدح و منقبت حضرت علی علیه السلام / خوشم که مدح تو و ذکر توست عادت من
۴۸	 زیارت امیرالمؤمنین علیه السلام / اشاره به دیدار... / شکر لله! شد مرا توفیق یزدانی قرین

- مدح و منقبت حضرت علی علیه السلام / بس که دارم به دل، ولای علی ۵۰
 مصیبت حضرت علی علیه السلام / امشب چرا جهان به غم و غصه مبتلاست؟ ۵۱
 رباعی ۱ / در داد ندا پیک خداوند ودود ۵۲
 رباعی ۲ / امروز خدا به حرمت کعبه فزود ۵۲
 رباعی ۳ / ای دست خدا! گره ز کارم وا کن ۵۲
 رباعی ۴ / در خلقت حق، آیت کبری است علی ۵۳
 رباعی ۵ / امشب ز فضا بوی جفا می آید ۵۳

۳. حضرت فاطمه زهرا علیها السلام ۵۵

- ولادت حضرت زهرا علیها السلام / آن صانعی که نقش جهان را برآورد ۵۷
 مدح و منقبت حضرت صدیقه طاهره علیها السلام / ای که بری پیش خلق، دست تمنا! ۶۰
 مدح و منقبت حضرت زهرا علیها السلام / شکر! به اذن خدای حضرت زهرا ۶۱
 مدح و منقبت حضرت زهرا علیها السلام / بعد ثنائی خدا و احمد و حیدر ۶۲
 مدح و منقبت حضرت زهرا علیها السلام / ای آن که بانوان جهان را تو سروری! ۶۳
 مصیبت حضرت زهرا علیها السلام / الهی! رفت زهرا و به لب شد جان من امشب ۶۴
 مدح و مصیبت حضرت زهرا علیها السلام / من که زهرایم و در دامن عصمت زادم ۶۵
 مصیبت حضرت زهرا علیها السلام / از من که در بهار جوانی گریستم ۶۷
 مصیبت حضرت زهرا علیها السلام / کسی که روح فداوان کشید من بودم ۶۸
 رباعی ۱ / میلاد سعید دخت احمد آمد ۷۰
 رباعی ۲ / یک دانه گل باغ امامت، زهراست ۷۰
 رباعی ۳ / مرآت جمال حی سرمد، زهراست ۷۰
 رباعی ۴ / هر کس که رباعی مرا یاد کند ۷۱
 دو بیت / صدیقه ای که خلقت هستی ز هست اوست ۷۱

۴. حضرت امام حسن علیه السلام ۷۳

- ولادت امام حسن مجتبی علیه السلام / شهر یثرب بنگر پُر ز گل و یاسمن است ۷۵
 ولادت امام حسن مجتبی علیه السلام / بُشْرا لکم! یا مؤمنین! شهر الصیّام قد طلع ۷۶
 ولادت امام حسن مجتبی علیه السلام / خیز ز جا نگار من! لب به ترانه باز کن ۷۹

۵. حضرت امام حسین علیه السلام ۸۱

- اعیاد شعبانیه / البشاره! که دوباره مه شعبان آمد ۸۳
 مدح و منقبت حضرت امام حسین علیه السلام / هر آن کسی که به کوی حسین، راه ندارد ۸۷
 مدح و منقبت حضرت امام حسین علیه السلام / هر که بر پا کند عزای حسین ۸۸
 مصیبت حضرت امام حسین علیه السلام / ای آب! / به دشت کربلا گشت قحط آب، ای آب! ۸۹
 مصیبت حضرت امام حسین علیه السلام / تقارن ماه محرم و نوروز / شیعه! مباش ۹۰

- مصیبت حضرت امام حسین علیه السلام / اربعین / آه از سینه همی برخیزد ۹۱
 رباعی / هر کس که به راه دین فدا می گردد ۹۲
 دو بیت / اعیاد با شرافت شعبان مبارک است ۹۲

۶. ائمه‌ی طاهرین علیهم السلام ۹۳
 حضرت امام سجّاد علیه السلام / هر که بخواند ثنای حضرت سجّاد ۹۵
 حضرت امام باقر علیه السلام / مپرس از چه به دندان، زبان خویش گزیدم ۹۶
 حضرت امام صادق علیه السلام / منصور دون به سلطه چو پا در رکاب کرد ۹۷
 حضرت امام صادق علیه السلام / شنیدستم ابوالعبّاس روزی ۹۸
 حضرت امام کاظم علیه السلام / امشب جهان به نور ولایت منور است ۱۰۱
 حضرت امام رضا علیه السلام / تا شاه خراسان به جهان، سرور ماست ۱۰۲
 رباعی / هر جا که خورد پرچم شاهنشاه توس ۱۰۳
 حضرت امام جواد علیه السلام / جان جهان، روح ولایی، جوادا! ۱۰۴
 رباعی / گلزار جهان، خرم و شاد است امروز ۱۰۵
 حضرت امام هادی علیه السلام / مژده! یاران! که نوبهار آمد ۱۰۶
 حضرت امام عسکری علیه السلام / خبر دهند مرا آب و باد و آتش و خاک ۱۰۷
 حضرت امام عسکری علیه السلام / عسکری تا شد شهید زهر کین ۱۰۸

۷. حضرت صاحب الزّمان علیه السلام ۱۰۹
 حضرت صاحب الزّمان علیه السلام / مژده! از قلم رحمت، کبر آمد امشب ۱۱۱
 مختوم به مدح و منقبت حضرت صاحب علیه السلام / اگر خواهی لا این ۱۱۲
 حضرت صاحب الزّمان علیه السلام / کشید تا قلم صنع، نقش روی تو را ۱۱۳
 حضرت صاحب الزّمان علیه السلام / آری؛ از راه، آن طیب دردندان می رسد ۱۱۴
 حضرت صاحب الزّمان علیه السلام / هر جا که کشد آتش عشق تو زبانه ۱۱۵
 رباعی ۱ / خرم به جهان سرو و گل یاسمن است ۱۱۶
 رباعی ۲ / امروز ظهور مظهر مطلق شد ۱۱۶
 رباعی ۳ / در وقت سحر، ذکر مناجات آمد ۱۱۶

۸. مدایح اهل بیت علیهم السلام و مدیحه سرایی ۱۱۷
 السلام علیکم یا اهل بیت النبوة علیهم السلام / بس که دیدم روز و شب ۱۱۹
 رباعی ۱ / هر جا که سخن ز چارده نور جلی است ۱۲۰
 رباعی ۲ / تا پیرو راه و رسم احمد هستم ۱۲۰
 دو بیت / تبریک اعیاد / روز عید است و موسم برکات ۱۲۰
 فرد / شرمنده نیست «شیفته» در نزد کردگار ۱۲۰
 تکریم مذاحان اهل بیت علیهم السلام / به سخن، لب چو وا کند مدّاح ۱۲۱

۹. منسوبین به معصومین (علیهم‌السلام) ۱۲۳
- ولادت حضرت زینب کبری (علیها‌السلام) / ای شاخه‌ی حُسن! نویر آوردی ۱۲۵
- مدح و منقبت حضرت زینب کبری (علیها‌السلام) / ای که سرودی به نام حضرت زینب! ۱۲۶
- مدح و مصیبت حضرت زینب کبری (علیها‌السلام) / دختر نیک‌اختر ساقی کوثر زینب است ۱۲۷
- مدح و مصیبت حضرت زینب کبری (علیها‌السلام) / آن که پرورده‌ی دانشگاه زهراست منم ۱۲۸
- رباعی / از برج ولا گشت عیان، لمعه‌ی نور ۱۳۰
- ولادت حضرت عباس (علیه‌السلام) / در شب چارم شعبان به جهان ۱۳۱
- مدح و منقبت حضرت عباس (علیه‌السلام) / آنان که در جهان، طلب آبرو کنند ۱۳۳
- رباعی ۱ / از بحر کرم، دو دُرُ شهوار آمد ۱۳۵
- رباعی ۲ / از باغ اگر بوی گل یاس آمد ۱۳۵
- رباعی ۳ / امشب به جهان، شهنشه ناس آمد ۱۳۵
- دو بیت / با شعر تر از عطر گل یاس نوشتیم ۱۳۵
- حضرت علی اکبر (علیه‌السلام) / عید قربان و داستان ... / یک شبی در عالم رؤیا، خلیل ۱۳۶
- حضرت رقیه (علیها‌السلام) / عمّه! امشب کنج این ویرانه غوغا می‌کنم ۱۳۸
- حضرت رقیه (علیها‌السلام) / دختری بود میان اسرا ۱۳۹
- حضرت مسلم بن عقیل (علیه‌السلام) / تا حمایت از حسین، آن ماه خوبان می‌کنم ۱۴۰
- حضرت مسلم بن عقیل (علیه‌السلام) / حضرت مسلم، سفیر شاه دین ۱۴۱
- مدح و منقبت حضرت ام‌البینین (علیها‌السلام) / سرودی شایسته، کانون ادب ۱۴۳
۱۰. شخصیت‌های صدر اسلام ۱۴۵
- جناب حمزه / در لشکر کَفّار چنان ولوله افکند ۱۴۷
- جناب سلمان فارسی / روان شد از مدینه، شاه مردان ۱۴۹
- جناب ابویس قرنی / بگفتا پیمبر به اصحاب خویش ۱۵۰
۱۱. غزلیات ۱۵۱
- (۱) / مختوم به مدح حضرت صاحب الزّمان (علیه‌السلام) / به کانون ادب، ۱۵۳
- (۲) / تا طایر جان، ترک نکرده است قفس را ۱۵۵
- (۳) / خیر پیش آید به عالم، مرد خیراندیش را ۱۵۶
- (۴) / مختوم به مدح امیرالمؤمنین (علیه‌السلام) / خود را چنان بهار، شکوفا کنیم ما ۱۵۸
- (۵) / مختوم به مدح امیرالمؤمنین (علیه‌السلام) / اگر چه خلق، چنان مهر و ماه دانند ۱۵۹
- (۶) / روزگاری است - رفیقان! - که دگر یار کم است ۱۶۰
- (۷) / مختوم به تبرّی و تولّی / هر کس که باعث غم دل‌های خسته است ۱۶۱
- (۸) / دریغ! جان و دل ما به سیم و زر بسته است ۱۶۲
- (۹) / هر آن که خدمت بر خلق در توانش نیست ۱۶۳
- (۱۰) / در هر دلی که نور حقیقت دمیده نیست ۱۶۴

- (۱۱) / مختوم به مدح و مصیبت اهل بیت علیهم السلام / هر که با علم و عمل، ۱۶۵
- (۱۲) / مختوم به مدح امیرالمؤمنین علیه السلام / هر که چون خضر نبی، راهنمایی دارد... ۱۶۶
- (۱۳) / مختوم به مدح اهل بیت علیهم السلام / سینه‌ی خود را ز دانش هر که مالا مال کرد ۱۶۸
- (۱۴) / مختوم به مدح اهل بیت علیهم السلام / گمان مدار که من ترک یار خواهم کرد ۱۶۹
- (۱۵) / مختوم به مدح امیرالمؤمنین علیه السلام / بنای فتنه هر دم چرخ کج رفتار می‌ریزد ۱۷۰
- (۱۶) / مختوم به مدح اهل بیت علیهم السلام / هر کس که به دل، مهر ولا داشته باشد ۱۷۲
- (۱۷) / مختوم به مدح اهل بیت علیهم السلام / آن که با مردم در این دنیا مدارا می‌کند ۱۷۳
- (۱۸) / مختوم به مدح اهل بیت علیهم السلام / نان خود را هر که با زحمت فراهم می‌کند ۱۷۴
- (۱۹) / مختوم به مدح اهل بیت علیهم السلام / دانا، اسیر صحبت نادان نمی‌شود ۱۷۵
- (۲۰) / هر جا که گل به باغ و چمن دیده می‌شود ۱۷۷
- (۲۱) / شهید / رفتی به سوی جنت موعود، ای شهید! ۱۷۸
- (۲۲) / مادر / ز هم، چو رشته‌ی عمرت گسست، ای مادر! ۱۷۹
- (۲۳) / پدر / پسرا! کوش بر رضای پدر ۱۸۰
- (۲۴) / مختوم به مدح اهل بیت علیهم السلام / اگر چه هست خدا چاره‌ساز و بنده‌نواز ۱۸۱
- (۲۵) / نان بریدن به جهان هر که بُود در کارش ۱۸۳
- (۲۶) / مختوم به مصائب حضرت صدیقه‌ی طاهره علیها السلام / طی شد بهار عمر و خزان ۱۸۴
- (۲۷) / مختوم به نام امیرالمؤمنین علیه السلام / با مردم بیگانه، سر و کار ندارم ۱۸۶
- (۲۸) / مختوم به مدح امیرالمؤمنین علیه السلام / بهشت یا گر به همه هستی دنیا زده‌ایم ... ۱۸۷
- (۲۹) / مختوم به نام امام صادق علیه السلام / بیابان دین گل، سوی گلستان برویم ۱۸۸
- (۳۰) / آن که راه خدا پسندیده ۱۸۹
- (۳۱) / مختوم به نام امیرالمؤمنین علیه السلام / گر بیفتد به خم کیهوی دل‌دار، گره ۱۹۰
- (۳۲) / مختوم به مدح و مصیبت اهل بیت علیهم السلام / امروز اگر که دیده‌ی ۱۹۱
- (۳۳) / مختوم به نام و یاد اهل بیت علیهم السلام / بخل و حرص و کینه را از سر به دز ۱۹۴
- (۳۴) / فضیلت علم / هزار شکر! که شد یار، لطف ربانی ۱۹۵
- (۳۵) / مختوم به مدح و مصیبت اهل بیت علیهم السلام / دلبرم به بر آمد با جمال نورانی ۱۹۶
- (۳۶) / مختوم به مدح و مصیبت اهل بیت علیهم السلام / گر دلی را به جهان، خرّم و مسرور ۱۹۸

۱۲. رباعی دوبیتی قطعه فرد..... ۱۹۹

- رباعی ۱ / داری تو اگر معرفت و دیده‌ی باز ۲۰۱
- رباعی ۲ / این دهر دنی پر از نشیب است و فراز ۲۰۱
- رباعی ۳ / نوروز بُود مبارک و فیروز است ۲۰۱
- دو بیتی / تبریک عید فطر / سخن سر بسته گویم با افاده ۲۰۲
- قطعه / آزاده هر کسی که بُود در حیات خویش ۲۰۲
- فردا / شیرین مبین که بر لب خود خنده آورد ۲۰۲
- فرد ۲ / روزی رسان خداست، نباید ز روی عجز ۲۰۲

۱۳. دیگران در کلام شیفته..... ۲۰۳
- تجلیل حسین باقری / مدح حیدر در جهان گفتن، شعار «باقری» است..... ۲۰۵
- تکریم پروین اعتصامی / زادروز پروین / دعوت شاعران در این شب شعر..... ۲۰۶
- ذمّ محمدرضا پهلوی / مذمت آریامهر / آریامهر که بی مهری او تضمین است..... ۲۰۷
- تمجید خلعت بری / شاعر که بهر خلق، ره رهبری گرفت..... ۲۰۸
- رحلت سید ابوالقاسم خویی / ماتمی شد که دل من این چنین آهی کشید..... ۲۰۹
- تکریم شیخ احمد رحمانی همدانی / ای دل! از این سراچه‌ی فانی..... ۲۱۰
- تقدیم به طایبی شمیرانی / ۱ / درود من به تو! ای شاعر زمانه! درود!..... ۲۱۱
- تقدیم به طایبی شمیرانی / ۲ / موشح / مالک الملک شعر و شخص شهر..... ۲۱۳
- تقدیم به طایبی شمیرانی / ۳ / از آن روزی که گشتم یار «طایبی»..... ۲۱۵
- رحلت ملا علی معصومی همدانی «فنا» / از جهان رفت در مه شعبان..... ۲۱۷
- تمجید مصطفی قاضی نظام «قاضی» / میان انجمن هر که لب و امی کند «قاضی»..... ۲۱۸
- تکریم جناب محمدصادق قربانی دولابی / مؤسس مکتب الزهراء (ع) / هر که در دنیا..... ۲۱۹
- به یاد و نام عبدالعظیم قریب گرکانی / دانشمند معظم / هم این بنا که به جا مانده ۲۲۰
- درگذشت شیخ احمد کافی / بنیان‌گذار مهدیه / منبع علم و فضل و تقوا رفت ۲۲۱
- سوگ مسرت / تا شاعر زاده، «مسرت» ز جهان رفت ۲۲۲
۱۴. شیفته در کلام دیگران..... ۲۲۳
- عباس علی محمدی «آزرده» / دوران بیماری جناب مبارکی / سلامت تو مرا آرزوی..... ۲۲۵
- مصطفی طایبی شمیرانی «بسیط» / خصایص اخلاقی جناب مبارکی / آن که یک عمر..... ۲۲۷
- جواد هاشمی «ترت» / ماده تاریخ سال درگذشت عزیزالله مبارکی «شیفته» / با نام ۲۲۸
- محسن حافظی «حافظی» / به یاد مبارکی / کسی که پیرو آیین حق تعالی بود..... ۲۲۹
- حسن صالحی خمینی «صالحی» / تکریم جناب مبارکی / سینه‌ای از عشق حق ... ۲۳۰
- مرتضی طایبی شمیرانی «طایبی» / پاسخ به قصیده‌ی شیفته / چرا سپاس نگویم..... ۲۳۲
- مرتضی طایبی شمیرانی «طایبی» / پاسخ به قصیده‌ی شیفته / عارف و واقفی و ۲۳۶
- مرتضی طایبی شمیرانی «طایبی» / پاسخ به قصیده‌ی شیفته / باشد این بس افتخار..... ۲۳۸
- مصطفی قاضی نظام «قاضی» / شعر متقوش بر سنگ مزار... / کس به دنیا نمی‌کند..... ۲۴۱
- سید محمد صالحی کوشا «کوشا» / سوگ جناب... / زین آشیانه پر زد، آن ۲۴۲
- مرتضی متین‌راد «متین» / درگذشت جناب... / گرفت این چرخ بازی‌گر ز ما ۲۴۳
- احمد مشجری کاشانی «محبوب» / دیدار با جناب... / تا دیده‌ام فتاد به روی..... ۲۴۴
- کتاب‌نامه..... ۲۴۵
- تصاویر..... ۲۴۹

مقدمه

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي جعلنا من المتمسكين بولاية أمير المؤمنين والائمة المعصومين عليهم السلام

آرد چگونه «شیفته» شکر خدا به جا؟
کاو را ز دوستان علی انتخاب کرد

پیش درآمد

از شکر خداوند متعال که ما را از متمسکین به ولایت حضرت مولی الموحّدين علیه السلام و ائمه‌ی معصومین علیهم السلام قرار داده است، عاجزیم. همو که توفیق ترویج و تبلیغ محبت و مودّت نسبت به ولیای برگزیده‌اش را روزی ما کرده است.

همواره دوست می‌داشتم تا ذوق و شوقم خرج مسیر اهل بیت مدایح و مناقب و مراثنی اهل بیت علیهم السلام بشود و بحمدالله، این بار هم توفیق تدوین و تنظیم مجموعه اشعار یکی دیگر از شیفتگان خاندان عصمت و طهارت علیهم السلام، ذاکر و شاعر بزرگوار، زنده‌یاد حاج عزیزالله مبارکی، متخلّص به «شیفته» بر عهده‌ام گذاشته شد که این از عنایت سیده‌ی نساء العالمین، حضرت صدیقه‌ی طاهره علیها السلام بوده و امید که حضرتش به لطف مادرانه‌ی خود بپذیرند و شگفتا که گذر زمان، دقیقاً ما را به ۹۰ سالگی تولّد شاعر رسانده است.

فام و همرت

نام صاحب این دیوان، «عزیزالله» و نام خانوادگی‌اش «مبارکی» است. کسی که به عنایت خدای عزیز نه تنها در زمره‌ی ذاکران بلکه در جرگه‌ی شاعران نیز قرار داشت؛ یعنی از طبع شعر برخوردار بود و با تخلّص «شیفته» مشق شعر می‌کرد.